

Lausunnon antaminen Itä-Suomen hallinto-oikeudelle koskien kunnallisvalitusta rehtorin virkavalinnasta

Kunnanhallitus 15.02.2021 § 55

Sivistyslautakunta on kokouksessaan [17.11.2020 § 74](#) valinnut Maiju Lassilan koulun rehtorin virkaan Mona Lotta Savinaisen.

Arto Juntunen, yksi virkaa hakeneista, on tehnyt sivistyslautakunnan päätöksestä oikaisuvaatimuksen. Arto Juntunen vaatii 4.12.2020 kirjatussa oikaisuvaatimuksessaan sivistyslautakunnan päätöksen 17.11.2020 § 74 kumoamista. Oikaisuvaatimuksen hakija perustelee päätöksen kumoamista päätöksen lainvastaisuudella ja sillä, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä. Lisäksi oikaisuvaatimuksen hakija vaatii, että hänet on valittava ko. virkaan ansioituneempana.

Sivistyslautakunta on kokouksessaan [18.12.2020 § 98](#) käsitellyt Arto Juntusen tekemän oikaisuvaatimuksen ja hylännyt sen.

Arto Juntunen on tehnyt ko. sivistyslautakunnan päätöksestä kunnallisvalituksen Itä-Suomen hallinto-oikeudelle.

Valittaja väittää valituksessaan olevan olevansa tehtävää hakeneista selkeästi pätevin, ja että laajan kokemuksen ja pitkän työhistorian huomiotta jättäminen antaa syyn ikäsyrjintään. Valittajan mukaan asian valmistelu on ollut puutteellista ja päätös syntynyt virheellisessä järjestyksessä. Viranhakuilmoituksessa esitetyt kriteerit eivät toteudu tehdyssä valinnassa eikä sen perusteluissa. Valittajan mukaan valinnassa on tapahtunut lisäksi selvä muotovirhe. Vaittaja väittää, ettei valintatyöryhmä esittänyt sivistyslautakunnalle objektiivista ansiovertailua. Lisäksi valittajan mukaan on epäselvää, onko esittelijän vastuussa sivistyslautakunnan kokouksessa 17.11.2020 § 74 vs. sivistysjohtaja vai valintatyöryhmä. Valittaja vaatii sivistyslautakunnan 17.11.2020 § 74 päätöksen ja oikaisuvaatimusta käsitelleen 18.12.2020 § 89 päätöksen kumoamista, ja että valittaja ansioituneimpana hakijana valitaan rehtorin virkaan.

Itä-Suomen hallinto-oikeus pyytää kirjeellään 27.1.2021:

1. hankkimaan sivistyslautakunnan lausunnon sekä antamaan halutessaan lisäksi oman lausuntonsa asiassa.
2. vastaamaan valittajan esittämiin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin sekä lausumaan esitetystä selvityksestä.
3. toimittamaan kaikki valituksenalaisen päätöksen perusteena olevat asiakirjat ja muu tarvittava selvitys, mukaan lukien:
 - viranhakukuulutus
 - selvitys viran kelpoisuusvaatimuksista
 - virkaan valitun ja mahdollisesti varasijoille valittujen hakemusasiakirjat sekä niiden hakijoiden hakemusasiakirjat, joihin valituksessa viitataan
 - koontiluettelot hakijoista, ansiovertailu tai muu mahdollinen selvitys siitä, kuinka hakijoita on vertailtu
 - oikaisuvaatimus liitteineen

Lausuntoon pyydetään laatimaan myös luettelo sen liitteinä olevista asiakirjoista, jotta asianosainen saa myöhemmin vastinepyynnön yhteydessä tietoonsa hallinto-oikeudessa olevan tietoaineiston.

Lausunto ja pyydetty asiakirjat toimitettava hallinto-oikeudelle 26.2.2021 mennessä.

Koska sivistyslautakunnan seuraava kokous on vasta 2.3.2021, vs. sivistysjohtaja on pyytänyt lisää aikaa lausunnon antamiselle 5.4.2021 saakka. Lisäaika lausunnon antamiseen on myönnetty anotun mukaisesti.

Asian valmistelija

vt. hallintopäällikkö, keskushallinnon sihteeri

Esittelijä

kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus valtuuttaa sivistyslautakunnan valmistelemaan pyydetyn lausunnon pyydettyine liitteineen ja lausunto tuodaan kunnanhallitukseen 15.3.2021.

Päätös

Hyväksyttiin esittelijän päätösehdotus.

Sivistyslautakunta 02.03.2021 § 12

Tohmajärven sivistyslautakunnan vastaus hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 20045/2021

Tohmajärven kunnan sivistyslautakunnan päätös 18.12.2020 tekemä päätös § 98 koskien Arto Juntusen oikaisuvaatimusta Maiju Lassilan koulun rehtorin valintaa tulee kumota, koska alkuperäinen päätös (17.11.2020) on syntynyt väärässä järjestyksessä, hakuilmoituksen kriteerit eivät näy valinnassa ja ansiovertailu on puutteellinen. Vaadin, että minut ansioituneempana hakijana valitaan Maiju Lassilan koulun rehtorin virkaan.

Valittaja perustelee, että valintapäätös on perustuslain 125 § vastainen. Haastatteluun valittiin henkilöt, jotka täyttivät yleiset kelpoisuusvaatimukset ja olivat hakemusasiakirjojen perusteella tehtävään ansioituneita. Tältä osin kaikki haastatteluun valitut täyttivät hakukuulutuksessa olevat kriteerit. Valittaja väittää olevansa perustuslain yleisillä nimitysperusteilla pätevämpi, kuin tehtävään valittu. Virkavaalissa kuitenkin tärkeintä on hakijoiden ansiovertailu ja kokonaisuusarvioinnin perusteella hakuilmoituksen kelpoisuusvaatimukset parhaiten täyttävän eli ansioituneimman hakijan valitseminen.

”Kenelläkään ei ole ehdotonta oikeutta tulla valituksi kunnan virkaan pelkästään siksi, että hänellä on korkeampi koulutus tai pidempi työkokemus kuin muilla hakijoilla (mm. KHO:19.9.1997/2296). Hakijoiden henkilökohtaisten ominaisuuksien arvioinnin perusteella on lain mukaan mahdollista päätyä valitsemaan kelpoisuusvaatimukset täyttävistä hakijoista muukin kuin korkeimmin koulutettu taikka kokenein. Virkaa täyttävällä kunnan viranomaisella on laaja harkintavalta painottaa yhtä kelpoisuusvaatimukseen sisältyvistä vaatimuksista ja ”ohittaa” jokin muu vaatimus haastattelun ja ansiovertailuun perustuvan kokonaisarvion nojalla.

Pitempi kokemus ei siten automaattisesti tee hakijaa vähemmän kokenutta kokonaisuutena paremmaksi (ks. myös korkeimman oikeuden vuosikirjaratkaisut KKO:2005:24 ja KKO:1996:141.). Haettavana olevaan virkaan pidemmän työkokemuksen omaava hakija voi kuitenkin olla virkaan koulutuksensa puolesta soveltuvampaa ja muutoin pidemmän työkokemuksen omaavaa hakijaa ansioituneempi virkaan, kun myös henkilökohtaiset ominaisuudet otetaan kokonaisarvioinnissa huomioon. Virkaa täyttävällä on muutenkin hakijoiden henkilökohtaisten ominaisuuksien painottamisessa harkintavaltaa”.

Perustuslain 125 § yleisiä nimitysperusteita on tulkittu rehtorin viran kelpoisuusehtoihin liittyen valitun ja oikaisuvaatimuksen tekijän henkilökohtaisten ominaisuuksien välillä. Perustuslain säännös edellyttää hakijoiden ansioiden vertailua. Koulutuksen ja työkokemuksen ohella on arvioitava viran hoitamisen kannalta merkityksellisiä henkilökohtaisia ominaisuuksia (soveltuvuus, kelpoisuus, työkokemus, pedagoginen johtaminen, vuorovaikutustaidot, oppilashuolto kokemus/osaaminen, lukio-opetuksen tuntemus, tietoviestintätaidot, toimiminen yhteistyöverkostoissa, johtajuus). Virkavalinnan suorittava toimielin voi ottaa päätöstä tehdessään huomioon tiedot myös hakijan aikaisemmasta toiminnasta ja sen puitteissa osoittaman ansioituneisuuden taikka sen puutteen. Kunnanviranomaisella on lähtökohtaisesti laaja harkintavalta valita kenet tahansa kelpoisista hakijoista ja laaja harkintavalta painottaa yhtä kelpoisuusvaatimusta ja ohittaa jokin muu vaatimus. Valittava rehtori valittiin juuri aloittaneeseen yhtenäiskouluun, Tohmajärvellä ei ole aiemmin ollut yhtenäiskoulua. Yhtenäiskoulu oli toiminut jo elokuusta 2020 alkaen, hakukuulutuksen laadinnassa huomioitiin, että kolmen entisen koulun toimintakulttuurin sulauttaminen uuden yhtenäiskoulun toimintakulttuuriksi vaatii rehtorilta strategista johtamista, sivistyslautakunnan asettamien tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi koulutilat olivat siirtymässä uuteen koulurakennukseen, joka tarkoitti nivelvaihetta uuden toimintakulttuurin luomisessa. Jo viranhakukuulutuksessa painotettiin, että rehtorin tehtävä on johtaa koulun pedagogista toimintaa ja rehtorilta odotetaan toimintaa kehittävää otetta. Sivistyslautakunta on valintapäätöstä tehdessään vertaillut erityisesti em. asioihin vaikuttavia hakijoiden ansioita. Kokonaisarvioinnissa virkaan valittu on ollut ansioituneempi.

Valittaja väittää, että valintavastuussa olevalta työryhmältä olisi tullut edellyttää hakijoiden ansioiden keskinäisen yksityiskohtaisen vertailun sisällyttämistä nimitysesitykseen tai -päätökseen. Lisäksi valittaja mainitsee valituksessa, että lautakunnalle olisi tullut esittää hakijoita tai vähintään haastatteluun kutsuttuja koskeva tasa-arvolaisissa ja viranhaltijalaisissa edellytetty virkaa hakeneiden henkilöiden ansioiden vertailu, jossa koulutuksen ja työkokemuksen lisäksi otetaan huomioon hakijan viran hoitamisen kannalta merkitykselliset ominaisuudet. Sivistyslautakunnalle on esitetty kokouksessa 17.11.2020 § 74 kohdalla haastateltujen yksityiskohtaisempi vertailutaulukko. Yksityiskohtainen ansiovertailu on rajattu kaikkien hakijoiden joukosta näihin hakijoihin, joita pidettiin varteenotettavimpina. Vertailutaulukko ei ole ollut esityslistan eikä pöytäkirjan julkisena liitteenä, koska se on julkisuuslain 24 § 1 mom. 29 kohdan perusteella salassa pidettävä. Valittaja väittää, että on pyytänyt koulutoimistosta ansiovertailua 30.11.2020. Valittajan mukaan koulutoimistolta vastattiin, että ansiovertailu on vielä kesken. Hän ei kuitenkaan ole tällaista pyyntöä tehnyt. Hän ei ole myöskään esittänyt tietopyyntöä kunnan kirjaamoon tai suoraan tiedonhallinnan asiantuntijalle.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta säädetyn lain (621/1999, jäljempänä ”julkisuuslaki”) 10 § mukaan: ”salassa pidettävästä viranomaisen asiakirjasta tai sen sisällöstä saa antaa tiedon vain, jos niin erikseen tässä laissa säädetään”. Asiakirja on ollut saman lain 24 § 1 momentin 29 kohdan nojalla salassa pidettävä siksi, että se sisältää työntekijän valintaan liittyvää työhaastatteluun osallistuneiden henkilöiden ominaisuuksien arviointia. Julkisuuslain 13 § säättää, että pyydetessä saada tieto salassa pidettävästä asiakirjasta tiedon pyytäjän on, jollei erikseen toisin säädetä, ”ilmoitettava tietojen käyttötarkoitus sekä muut tietojen luovuttamisen edellytysten selvittämiseksi tarpeelliset seikat sekä tarvittaessa tiedot siitä, miten tietojen suojaus on tarkoitettu järjestää”. Sama lainkohta sanoo, että tiedon pyytäjän ei tarvitse todistaa henkilöllisyyttään, ellei tämä ole tarpeen sen selvittämiseksi, onko pyytäjällä oikeus saada tieto.

Koska kunnallisvalituksessa puheena oleva ansiovertailu on salassa pidettävä asiakirja, jota ei saa luovuttaa muille kuin asianosaisille, kunnan on varmistuttava asiakirjan pyytäjän henkilöllisyydestä ennen kuin voi luovuttaa asiakirjan. Näin ollen julkisuuslain 11 §:ssä tarkoitetun asianosaisen, jollainen valittaja on, on itsensä henkilökohtaisesti pyydettyä salassa pidettäviä tietoja, tai tehtävä pyyntö valtuutetun edustajansa kautta siten, että tiedon saajan henkilöllisyys ja tiedon käyttötarkoitus käyvät pyynnöstä selvästi ja luotettavasti ilmi, koska kyseessä on julkisuuslain 13 § ja 22 § tarkoittama tilanne, jossa viranomaisella on velvollisuus varmistaa tiedon pyytäjän oikeus saada salassa pidettävä tieto.

Eräs toinen henkilö on kyllä tehnyt marraskuun lopussa 2020 tietopyynnön ansiovertailusta. Kuitenkin tämä henkilö, joka tietoja pyysi, ei ole ollut hakijana rehtorin valintaprosessissa eikä muutoinkaan asianosainen, eikä myöskään millään lailla ilmaissut toimivansa valittajan lukuun vaan totesi vain epäselvästi ja yleisesti haluavansa tiedon laatiakseen valituskirjelmän. Koska valittaja ei siis ole pyytänyt ansiovertailua nähtäväkseen asianmukaisella tavalla eikä muutoinkaan henkilökohtaisesti ilmaissut haluavansa saada sen, sitä ei ole hänelle tarvinnut luovuttaakaan. Kunnallisvalitus on siten tämän asian osalta perusteeton.

Valittaja väittää, että on epäselvää, kuka on toiminut päätösehdotuksen esittelijänä. Tohmajärven kunnan hallintosäännön 134 § mukaan esittelijänä sivistyslautakunnassa toimii sivistysjohtaja. Sivistyslautakunta toteaa, että sivistyslautakunnan kokouksen 17.11.2020 § 74 esittelijänä on pöytäkirjassa mainittu selkeästi vs. sivistysjohtaja. Päätösehdotuksessa lukee, että työryhmä esittelee esityksen sivistyslautakunnalle. Tämä on luontevaa, koska sivistyslautakunta on kokouksessaan 29.9.2020 §55 valinnut työryhmän valmistelemaan hakukuulutuksen ja toteuttamaan haastattelut. Työryhmään kuului vs. sivistysjohtaja, henkilöstösihteeri, neljä sivistyslautakunnan jäsentä, nuorisovaltuuston edustaja ja opettajien edustaja. Työryhmä on valmistellut rehtorin viran hakukuulutuksen ja toteuttanut haastattelut. Työryhmän kokoonpanon laajuuden tarkoituksena on ottaa huomioon mahdollisimman laajan joukon näkemys virkaan valittavasta rehtorista. Sivistyslautakunnan kokouksen 17.11.2020 esityslista on lähetetty keskiviikkona 11.11.2020 Työryhmän esitys virkaan valittavasta on tehty haastattelujen toteuttamisen jälkeen 16.11.2020. Vs. sivistysjohtaja esittelijänä on yhtynyt työryhmän näkemykseen valittavasta rehtorista. Näin ollen valittajalla ei voi olla mitään epäselvää esittelijästä.

Näin ollen päätös ei ole lainvastainen, eikä päätös ole syntynyt väärässä järjestyksessä, hakuilmoituksen kriteerit näkyvät valinnassa, eikä ansiovertailu ole puutteellinen.

Asian valmistelija

vs sivistysjohtaja

Esittelijä

vs sivistysjohtaja

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta hyväksyy annettavaksi hallinto-oikeudelle edellä esitellyn lausunnon asiassa.

Päätös

Hyväksyttiin.

Kunnanhallitus 15.03.2021 § 98

196/01.01.00.01/2020 [Tohmajärven yhtenäiskoulun ja lukion rehtorin tehtävät]

Hallinto-oikeuden pyytämät lausunnon liitteet ovat nähtävillä kokouksessa.

Asian valmistelija

kunnanjohtaja

Esittelijä

vs. kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus hyväksyy sivistyslautakunnan lausunnon annettavaksi hallinto-oikeudelle.

Päätös

Hyväksyttiin esittelijän päätösehdotus.
